

Dokument ze zasedání

B9-0321/2022

7.6.2022

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o právním státu a případném schválení polského národního plánu pro oživení
(RRF)
(2022/2703(RSP))

Konstantinos Arvanitis
za skupinu The Left

Usnesení Evropského parlamentu o právním státu a případném schválení polského národního plánu pro oživení (RRF) (2022/2703(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 1, 2, 3, 4, 6, 7, 13, 14, 16, 17, 19 a 49 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a články 265, 310, 317 a 319 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech a příslušnou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie (dále jen „nařízení o podmíněnosti“)¹,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o mechanismu podmíněnosti dodržováním zásad právního státu,
- s ohledem na svou žalobu na nečinnost podanou dne 29. října 2021 ve věci C-657/21, *Evropský parlament v. Komise*, kterou v současné době projednává Soudní dvůr Evropské unie (SDEU),
- s ohledem na zprávy Komise o právním státu ze dne 30. září 2020 (COM(2020)0580) a ze dne 20. července 2021 (COM(2021)0700),
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 11. prosince 2020,
- s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva,
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. února 2022 věcech C-156/21 a C-157/21²,
- s ohledem na usnesení Soudního dvora EU ze dne 14. července 2021 a na jeho rozsudek ze dne 15. července 2021³, které stanoví, že režim kárné odpovědnosti soudců v Polsku

¹ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

² Rozsudek ze dne 16. února 2022, *Maďarsko v. Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97 a rozsudek ze dne 16. února 2022, *Polská republika v. Evropský parlament a Rada Evropské unie*, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98.

³ Usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 14. července 2021, *Evropská komise v. Polská republika*, C-204/21 R, ECLI:EU:C:2021:593 a rozsudek ze dne 15. července 2021, *Evropská komise v. Polská republika*, C-791/19, ECLI:EU:C:2021:596.

není slučitelný s právem EU,

- s ohledem na odůvodněný návrh Komise podle čl. 7 odst. 1 SEU ze dne 20. prosince 2017 týkající se otázky právního státu v Polsku: návrh rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky (COM(2017)0835),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 1. března 2018 o rozhodnutí Komise aktivovat čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU v souvislosti se situací v Polsku⁴,
 - s ohledem na dopisy, které Komise zaslala Polsku dne 17. listopadu 2021,
 - s ohledem na návrh prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Polska, který předložila Komise (COM(2022)0268),
 - s ohledem na společnou zprávu Rozpočtového výboru a Hospodářského a měnového výboru o provádění Nástroje pro oživení a odolnost,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (dále jen „nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost“)⁵,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že EU je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, jak jsou zakotveny v článku 2 SEU;
- B. připomíná, že podle nařízení o podmíněnosti je třeba právní stát pojímat ve smyslu hodnot a zásad uvedených v článku 2 SEU, včetně základních práv a nepřipustnosti diskriminace; je toho názoru, že by Komise měla využít všech nástrojů, které má k dispozici, včetně nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu, aby reagovala na soustavné narušování demokracie a základních práv v celé Unii, mimo jiné útoky na svobodu sdělovacích prostředků a na novináře, migranty, práva žen a osob LGBTIQ a svobodu sdružování a shromažďování; vyzývá Komisi, aby začala konat a aby tyto skutečnosti zohlednila při uplatňování nařízení o podmíněnosti;
- C. vzhledem k tomu, že zřejmé nebezpečí závažného porušení hodnot uvedených v článku 2 SEU některým členským státem se netýká pouze státu, v němž takové riziko vznikne, ale má dopad i na ostatní členské státy, na vzájemnou důvěru mezi nimi a na samotnou podstatu Unie a základní práva jejích občanů zaručená unijním právem;
- D. vzhledem k tomu, že podmínkou splnění příslušných posuzovacích kritérií podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a zaručení řádné ochrany finančních zájmů EU je obnovení polského soudního systému;
- E. vzhledem k tomu, že nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost vyžaduje, aby orgány pověřené kontrolou a dohledem měly zákonnou pravomoc a administrativní kapacitu,

⁴ Úř. věst. C 129, 5.4.2019, s. 13.

⁵ Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.

jež jim umožní plnit jejich úkoly nezávisle, a vzhledem k tomu, že v návrhu prováděcího rozhodnutí Rady je kladen důraz na to, že nezbytným předpokladem pro fungování systému vnitřní kontroly je účinná soudní ochrana;

- F. vzhledem k tomu, že unijní instituce musí zaručit a bránit hodnoty zakotvené v článku 2 SEU, a to v mezích pravomocí svěřených jim Smlouvami;
- G. vzhledem k tomu, že dne 10. března⁶ Parlament zdůraznil, že podmínkou schválení vnitrostátních plánů podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost by mělo být splnění všech jedenácti kritérií stanovených v článku 19 a příloze V uvedeného nařízení;
- H. vzhledem k tomu, že dne 5. května 2022⁷ vyzval Parlament Komisi a Radu, aby vnitrostátní plány Polska a Maďarska v rámci Nástroje na podporu oživení a odolnosti neschvalovaly, dokud obě země plně nesplní všechna doporučení pro jednotlivé země v oblasti právního státu a dokud neprovedou všechny příslušné rozsudky Soudního dvora EU a Evropského soudu pro lidská práva;
- I. vzhledem k tomu, že dosud nebyly splněny tři podmínky pro vyplacení prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, o nichž dne 19. října 2021 hovořila předsedkyně Komise;
- J. vzhledem k tomu, že polské orgány přijímají opatření, která jsou s těmito třemi podmínkami, jak je stanovila předsedkyně Komise, v přímém rozporu; jedná se mimo jiné o případ polské soudkyně Anny Głowacké, která byla dne 25. února 2022 suspendována pro uplatňování evropského práva a rozsudků evropských soudů; vzhledem k tomu, že polský prezident předal jmenovací dekrety více než dvěma stům takzvaných „novosoudců“, kteří byli jmenováni vadným postupem na žádost Národní rady soudnictví (Krajowa Rada Sądownictwa, KRS), a mezi nimiž jsou i čtyři noví členové Nejvyššího soudu; vzhledem k tomu, že dne 10. března 2022 vydal zpolitizovaný a státní moci plně podřízený „Ústavní soud“ (za účasti tzv. „soudců-dublérů“, soudců jmenovaných Sejmem na již obsazená místa) na žádost ministra spravedlnosti Zbigniewa Ziobra rozhodnutí, podle něhož nemá Evropský soud pro lidská práva ani polské soudy pravomoc posuzovat správnost jmenování soudců a nezávislost nové Národní rady soudnictví, čímž zpochybnil platnost článku 6 Evropské úmluvy o lidských právech v Polsku;
- K. vzhledem k tomu, že v obou komorách polského parlamentu se projednává několik legislativních návrhů, mezi nimiž je i novela zákona o Nejvyšším soudu, novela zákon o Národní radě soudnictví a dalších zákonů;
- L. vzhledem k tomu, že podle článku 234 SFEU může Evropský parlament hlasovat o návrhu na vyslovení nedůvěry Komisi;
- 1. vyjadřuje politování nad tím, že Komise navrhla kladné posouzení polského plánu pro

⁶ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. března 2022 o právním státu a důsledcích rozsudku Soudního dvora EU, P9_TA(2022)0074).

⁷ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. května 2022 o probíhajících slyšeních podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU týkajících se Polska a Maďarska, P9_(2022)0204.

oživení a odolnost, přestože Polsko nadále porušuje hodnoty zakotvené v článku 2 SEU, včetně právního státu a nezávislosti soudnictví, a lituje skutečnosti, že plán není v souladu s kritérii, jejichž splnění je podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost podmínkou vydání kladného posouzení; připomíná, že existence těchto porušení je řádně podložena mnoha soudními rozsudky a četnými postoji orgánů EU, včetně probíhajících řízení podle čl. 7 odst. 1 SEU, a stanovisky mezinárodních organizací; připomíná, že bezpodmínečné dodržování soudních rozsudků je absolutní povinností a nelze o něm vyjednávat; zdůrazňuje, že finanční prostředky EU by neměly být poskytovány vládám členských států, které porušují zásady právního státu, demokracie a základních práv; připomíná různé případy porušení zásad demokracie, právního státu a základních práv, jichž se Polsko dopouští, zejména pokud jde o nezávislost soudnictví, svobodu sdělovacích prostředků, útoky na osobnosti občanské společnosti, další zhoršování stavu práv osob LGBTIQ+ a práv žen a údajné používání špiónážního softwaru Pegasus;

2. opětovně odsuzuje skutečnost, že od prosince 2017, kdy Komise ve vztahu k Polsku aktivovala čl. 7 odst. 1 SEU, se situace v této zemi výrazně zhoršila; domnívá se, že kladné posouzení polského plánu oživení a odolnosti oslabuje zásadu nezávislosti soudnictví a v podstatě se rovná porušení zásady právního státu ze strany samotné Komise;
3. důrazně vyzývá Radu, aby polský národní plán v rámci Nástroje pro oživení a odolnost neschvalovala, dokud nebude zajištěn jeho plný soulad s požadavky nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, obzvláště s jeho článkem 22, s cílem chránit finanční zájmy Unie před střety zájmů a podvody a se všemi doporučeními týkajícími se právního státu a dokud Polsko neprovede všechny příslušné rozsudky Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva;
4. trvá na tom, že Rada musí posouzení polského národního plánu v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, které provedla Komise, podrobit důkladné analýze, a zejména očekává, že budou splněny tři podmínky, jimiž předsedkyně Komise v říjnu 2021 podmínila vyplacení prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost ve prospěch Polska;
5. konstatuje, že před podáním první žádosti o platbu musí být splněny milníky a cíle, které se týkají ochrany finančních zájmů Unie, vytvoření adekvátního monitorovacího systému, nezávislosti soudnictví a prevence, odhalování a potírání podvodů, střetů zájmů a korupce, a připomíná, že dokud se tak nestane, nelze z Nástroje pro oživení a odolnost vyplatit žádné prostředky;
6. připomíná, že Komise by jakožto strážkyně Smluv měla využít všech nástrojů, které má k dispozici, aby zajistila dodržování hodnot zakotvených v článku 2 SEU;
7. zdůrazňuje, že mechanismus podmíněnosti by měl být uplatňován jak na rozpočet Unie, tak na nástroj Next Generation EU; dále zdůrazňuje, že podmínkou schválení vnitrostátních plánů podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost by mělo být splnění všech jedenácti kritérií stanovených v článku 19 a příloze V nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost;
8. připomíná, že je nejvyšší čas, aby Komise začala plnit své povinnosti coby strážkyně Smluv a okamžitě zareagovala na pokračující závažné porušování zásad právního státu

v některých členských státech, které představuje vážné ohrožení finančních zájmů Unie v souvislosti se spravedlivým, právně podloženým a nestranným rozdělováním unijních finančních prostředků, zejména pak prostředků v rámci sdíleného řízení; upozorňuje, že jakékoli další prodlevy mohou mít závažné důsledky;

9. připomíná, že podle nařízení o podmíněnosti je třeba právní stát pojímat ve smyslu hodnot a zásad uvedených v článku 2 SEU, včetně základních práv a nepřipustnosti diskriminace; zastává názor, že soustavné porušování demokracie a základních práv, včetně útoků na svobodu sdělovacích prostředků a novináře, migranty, práva žen, práva osob LGBTQIA+ a svobodu sdružování a shromažďování, mají vliv na projekty, které členské státy budou financovat prostřednictvím fondů EU, a mohou mít dostatečně přímý dopad na ochranu finančních Unie; vyzývá Komisi, aby začala konat a aby tyto skutečnosti zohlednila v kontextu uplatňování nařízení o podmíněnosti;
10. zdůrazňuje, že nečinnost a laxní přístup ve vztahu k oligarchickým strukturám spolu se systematickým porušováním zásad právního státu oslabují celou Evropskou unii a podkopávají důvěru jejích občanů; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby peníze daňových poplatníků nikdy nekončily v kapsách těch, kteří oslabují právní stát;
11. vyjadřuje politování nad tím, že se Radě nedaří dosáhnout reálného pokroku při prosazování hodnot Unie v rámci probíhajících postupů podle článku 7, které byly zahájeny v reakci na ohrožení společných evropských hodnot v Polsku a Maďarsku; doporučuje, aby Rada v návaznosti na tato slyšení vydala pro dotčené členské státy konkrétní doporučení v souladu s čl. 7 odst. 1 SEU a stanovila lhůty pro jejich provedení;
12. vyzývá francouzské předsednictví Rady, aby naplnilo prohlášení o tom, že se hlásí k „humánní Evropě“, a rozhodně přispělo k posílení právního státu a k ochraně základních práv, jak je uvedeno v jeho programu předsednictví v Radě EU, v němž je právní stát označen jako „základní předpoklad řádného fungování Unie“; vyzývá francouzské předsednictví, aby podpořilo rychlé a řádné uplatňování a provádění nařízení o podmíněnosti;
13. připomíná, že dodržování zásad právního státu a řádné řízení finančních prostředků EU je třeba průběžně hodnotit v průběhu celého cyklu Nástroje pro oživení a odolnost a že uspokojivé plnění milníků a cílů a souvisejících plateb předpokládá, že nedošlo k opětovné změně opatření týkajících se milníků a cílů, které byly v minulosti plněny v uspokojivé míře; zdůrazňuje, že v případě, že tyto podmínky již plněny nejsou, musí Komise přestat vyplácet finanční prostředky;
14. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Komisi, Radě a členským státům.